ANTONIETTI,

DUCIS CORSORUM,

EPISTOLA

AD

CORSOS

De REGE eligendo.

LONDINI,
Apud M. COOPER in Pater-noſter Row. MDCCXLIV.
Pret. 1 s.

ANTONIETTI

DISCIPVLORVM

EPISTOLAE

LIBRI

EDITOR LECTORI.

QUÆ ſit bellicoſiſſima illa Corſorum natio, jam nôrunt omnes; eique favent omnes, qui patriam amant, et colunt libertatem; omnes nimirùm, qui ſunt bonæ ac ſanæ mentis. Si tu, Lector, es ex iis, ſi Britannus homo es, ſi vir es; totum hujus fabulæ argumentum tibi ſatis placebit. Et hercle, quamvis ANTONIETTUM *iſtum putâris (quod ſanè nollem) eſſe infra omnes malos poetas; haud tamen potes facere, quin hominis in patriam pietatem rectè perſpicias, ac mihi aſſentiaris eum eſſe civem bonum, haud ſcio an optimum. Sin autem hæc narrantur ſurdo, aut tu is es, qui exterorum cauſâ velis omnia, abeas hinc ad populos iſtos, qui, iracundum Jovem nequicquam deprecati, ditioni ac poteſtati regum hydrorum permittuntur.*

ANTO-

ANTONIETTUS,
DUX CORSORUM,
CLARISSIMO* PASQUILLO
ROMÆ CENSORI.

QUandoquidem, CLARISSIME PASQUILLE, nemo meliùs, quàm tute ipſe, regibus uti novit, cúmque de illis ſatis et jam diu tibi explorata ſunt ſua omnia, ſtudia, conſilia, mores, faſtus; bonâ veniâ abs te peto, uti carmen hoc tibi commendatum habeas, ſimul et dignitatem eximii illius regis, quem bellè quidem ac diligenter excogitavi ad uſum civium meorum. Quod autem, quo magis gaudeam artificio meo, effecit, quum convocato in concilium populo alii alium regem vellent, alii neminem ſe paſſuros regnare dicerent, ita ſedavit omnium animos hæc epiſtola, ut uno ore conſenſum eſt in ligneum meum. Neque autem vereor, ne me jactantiorem putes, ſi ejus apud te prædicator ſim beneficii, cujus auctor planè fui, et quo firmiſſimum civibus meis jam paratur libertatis præſidium. At hercle verò dubium eſt, quoniam tu quidem

* PASQUILLUS, ſeu PASQUINUS, Italicè PASQUINO, nomen ſtatuæ mutilatæ in urbe Româ, cui affigi ſolent verſus atellanici, ſatiræ breves, epigrammata et dicteria procaciora in pontifices, reges, principes, cardinales et magiſtratus, quorum vita et mores odio et opprobriis ſunt digna, digna et quæ ſtigmate quodam notentur. Hæc ſtatua nomen ſumit a cerdone quodam Romano, viro lepidiſſimo et cive optimo; qui in eodem vico olim habitabat. Felix PASQUILLE! Cujus memoriam cives tui conſervant, conſecrant, immortalem reddunt, cùm tot Cæſares totque pontifices malint quidem oblivíſci.

homo es elegantior, ut ſis æquiſſimus æſtimator regis lignei; quem malles fortaſſe aureum, aut marmoreum, modò factus ſit de marmore Ægyptiacô, et arte Phidiacâ politus. Sed de his omnibus tibi paratiſſimè reſpondeo. Haud facilè aurum, ſi totum noſtrum conferatur, quod per hanc inſulam poteſt inveniri, (nobis honori ſit paupertas noſtra) ſufficiat ad effingendum eum regem, qui ſit ſatis commodâ ſaturâ et procero corpore, quali Corſorum principem eſſe oportet. At quid ſi pontifex maximus, penes quem eſt ſumma rerum, quique reges donat gentibus, et aufert, redonatque, aut hortatu tuo aut pro ſuâ animi magnitudine nos rege aureo donandos eſſe judicaverit? Ne hoc quidem nobis erit gratiſſimum. Quid enim aliud hoc eſt, quàm ſereniſſimum noſtrum principem fratribus ſuis, regibus ſanè potentioribus et archipiratis, proponere ad prædam? At neque profectò opinioni noſtræ aut expectationi ſatisfaceret rex marmoreus, (ſed neque rex ex quovis alio lapidis genere formatus, aut ex metallo quovis) politiſſimus licet et affabrè factus. Quippe qui, propter grave membrorum pondus in eodem ſemper juſſus manere loco, neque exercitui poſſet præeſſe neque ſenatui, neque identidem adeſſe, quo res vocaret et dignitas ſua: Cùm facile ſit huic ligneo, ut conſcendat vehiculum, aut equo geſtetur, aut feratur lecticâ, modò in curiâ modò in caſtris ſpectandus; atque urbes, rura, montes, litora, totam denique peragrans inſulam negotia reipublicæ diligentiùs curet. Nunc verò, quanquam

neque nos aurum, neque argentum a Benedicto veſtro petimus; petimus tamen cupidiſſimè, uti hanc electionem noſtram et conſilium ille ſententiâ ſuâ laudet, comprobetque. Proin tu, LEPIDISSIME CENSOR, qui aptè et præclarè potes omnia eloqui cum omnibus, benevolè elabora et tuâ operâ vel eblandiendo effice vel minitando, ut ſummo pontifici rex Corſorum ſit probatiſſimus, et imperatoriis titulis et filiatione perhonorificâ augeatur. Haud fere quiſquam ex beatiſſimi patris filiis reperietur, (hoc fide meâ ſpondeo) ſive reges ſunt ſive reguli, ſeu quicunque baſilicum hodie tenent ſtatum, qui eum magis lubenter omni obſequio et obſervantiâ colat, quàm hic ligneus noſter; quem quidem ſpero, et confido poſt centum annos canonizandum fore; ſi tum canonizandos eos oportebit, qui benè et rectè vixerint, labe omni carentes. Hæc nos ad te ſcripſiſſe, ILLUSTRISSIME PASQUILLE, nequaquam ſtomachabere, cùm benè tibi ſit cognitum, quæ tua eſt ſagacitas in his rebus, quamobrem contendamus aliquod a vobis aptè et honorificè decernendum de præſtantiſſimo hôc noſtro rege; cujus ſine auſpiciis tot annorum bella, pugnæ, victoriæ parùm hercle nobis proderunt. Etenim hic eſt, qui unus ſufficit ſanandis inſulæ vulneribus, et tuendæ libertati: libertati, cujus jucunditates, ſuavitates, venuſtates haud ingenti tuo ingenio tu quidem poſſis complecti: in quâ omnia noſtra eſſe poſita, exiſtimationem, dignitatem, ſalutem, fortunas noſtras, vitamque ipſam nos putamus; et tu, velim, putes. Sic vivas uſque, et floreas deliciæ populi Romani, et bonorum omnium!

ANTO-

ANTONIETTI EPISTOLA
AD
CORSOS.

NOBILE ſi carmen mihi Muſæ, quale Maroni,
Annuerent; aut, quæ ſibi poſcunt, grandia vates
Moliti, ingenii vires centenaque Phœbus
Ora arguta daret; non impia Cæſaris arma,
Aut quæ * Boiorum nudârunt prælia campos,
Gallorumque acies, ingenti aperite ruinæ
Quæ loca cuncta parant; ſed nec victricia ſigna,
Auſtriacoſque duces, victaque caſtra Philippi,
Magnaque per pelagum vecturos bella Britannos
Jam canere inciperem; ſed facta et fata meorum.
Voſque pii cives, vos, fortia pectora, Corſi,
Servitiumque pati indociles, fidoſque Penates
Certè equidem laudarem ultrò; pueroſque feneſque,
Qui nunc pro patriâ pugnant, galeiſque cucullos
Mutantes monachos. At tantis deficit impar
Ingenium; atque ars ſiqua olim mihi carminis eſſet,
Abſtulit hanc ætas. Patriæ tamen utile quod ſit,
Non unquam oblitus, mea geſtio tradere vobis
Experiens præcepta ſenex. Loca multa pererrans
Multorum potui mores inquirere regum,

* *Bavarians.*

Et

Et ſtudia et plebis ſortem duroſque labores.
At vos ſi doceam, nunc quâ ratione decenni
Libertas bello per tanta pericula parta,
Sanguinis et tantum, res veſtras adjuvet ultrà,
Figat et heic ſedem, ſeriſque nepotibus adſit;
Credite me ſacrum vatem; mea carmina, Corſi,
Culta parùm quamvìs, oracula credite Divûm.
Quid nos * Germanus, quid bellis * Gallicus hoſtis,
Infidos Ligures non dedignatus amicos,
Alternis vexat? Gens neſcia cedere damnis
Stat noſtra; heroum virtute ſtat inſula fulta;
Stat titulis ornata ſuis, et nomine regni.
Nomine nec careat tanto; nec demat honorem
Hunc populi vox cauta nimis, neque vana perîcla.
Dum dubitatis enim, quoniam † Theodorus in oras
Ignotas abiit, quis debeat eſſe futurus,
Et qualis rector Cyrnæus; ſi mea vota
Dictaque quid valeant, gentis de more vetuſto
Rex erit; at ſanctâ rex majeſtate verendus.
Qui Veneri imbelles noctes donare recuſet,
Ignavoſque dies Baccho: qui extendere fines
Imperii nolit, bellum meditatus iniquum.
Nec plebis miſeræ ſpoliis æraria cujus

* * Paucis abhinc annis cùm Germanorum, tum Gallorum exercitus Corſicam intrârunt, haud ſcio an ſalvâ ſuâ gloriâ.

† Rex aliquando Corſorum.

(Siqua

(Siqua futura illi fuerint æraria) creſcant.
Qui frugi et felix, antiquâ ſtirpe creatus,
Natalique ſolo gaudens, haud lædere quenquam
Immitis cupiat; nequeat ſed lædere quenquam.
Neve ſuos mendax populos, nec perfidus hoſtes
Rex fallat noſter. Nam reges, fallere doctos,
(Pace, O ſceptrigeri, liceat mihi dicere veſtrâ)
Qui nil turpe putant, vidi; qui, faſque fidemque
Pactumque haud unquam dubitantes rumpere foedus,
Juratos ſprevere deos. Formoſior alter
Præterèa rex hôc, quem nunc excogito, nuſquam
Inveniendus erit; formoſum effingere regem
Si faber Alcimedon nôrit, lignumque polire.
Egregiè ſed enim novit. Divinior ille
Nec fuit * Alcimedon, multâ paſtoribus olim
Arte opus ornatum, qui pocula fagina fecit;
Arte opus ornatumque tuâ, divine poeta:
At vos, O cives, dum dædala prodit imago,
Dicite gratantes, Rex nobis ligneus eſto!
Sylvicolæ acclament, Rex nobis ligneus eſto!
Sed tamen ex quovis (fieri ſi rite jubetis)
Rex ligno non fit. Genus eſt, quod raſile quamvis
Sit facili torno, vultus haud induet aptos
Regiaque ora; aut magnæ unquam foret utile genti.
Montibus in veſtris ſtat plurima quercus et ilex:

* Vide Virgil. Ecl. 3.

Intactæ ſtent uſque licet: de ſemine natus
Ne § Dodonæo rex ſit, queruluſque loquaxque,
Et vivo ſimilis: duo tantùm verba loquatur,
Sic JUBEO: O cives, actum eſt: periiſtis inulti.
Quid, quòd et in ſacrâ poſuerunt ilice ſedes
Sæpè ſuas nymphæ? Sæpe et, cùm cæditur ilex,
Numen * Hamadryadis læſum eſt. At numine læſo,
Ominibuſque malis quænam eſt tam barbara, regem
Ut ſibi gens optet? Vos porrò a rege cavete
Iligno; ne ſtirpe genus deducat ab iſtâ,
† † Trojano Æneæ quæ ramum detulit auri.
Olli ſemper enim vis certè antiqua manebit:
Et quamvis ſit truncus iners, ſe veſtiet auro,
Corſorum ſpoliis. Nonne hoc Germania tota,
Gallorumque urbes, et nudus plorat Iberus?
At mihi (quippe ſenex, videar ne longior æquo)
Dicite, Pierides; vel noſtro denique fabro
Dicite, quid faciat regem ‖ Cyrnæa tenere
Regna diu, et veſtro laudari carmine dignum.
Quin age, docte faber, lætuſque accingere molis
Tantæ operi; ac, primùm Sylvanum et Oreadas omnes
Ritè precatus, adi * montes Cyrnæaque ſaxa;
Atque aptam nemore in denſo tibi ſelige buxum

§ In Dodonæâ Epiri ſylvâ quercus inter ſe loquebantur; etiam oracula edebant. * Hamadryades ſunt Nymphæ, quæ præſunt quercubus, quibuſcum ſimul naſcuntur et intereunt. † † Vide Æneid. L. 6. V. 208.
‖ Corſica olim appellata eſt *Cyrnus*.
* Montes Corſicæ ſunt ſaxoſi et ſylvoſi, buxis grandævis conſiti.

Et bello et paci, facilemque in corpora verti.
Vertatur. Regique huic Corſica pareat uni.
Sic animum et vires, ſic et ſua jura decuſque,
Sic, quæ præcipuè eſt vobis pia cura, ſalutem
Firmabit populus: ſic et ſua rura coloni,
Sic Fauni ſylvas, ſic et ſua litora nautæ,
Et ſibi grandævi ſervabunt otia vates.

Cauſa quoque eſt, buxo cur ſint hæc debita regna,
Regia progenies. Toto jam notus in orbe,
Buxeus, en, extat regum pulcherrimus ordo;
Non ulli inviſus. Nec regia nomina buxi,
Nec poterit livor famam delere futuram;
† Seriadis nymphæ dum ludicra Scacchidis arma,
Sintque in honore artes, et culti carmina Vidæ.
En quoque, magnificis quæ nunc tot præſidet aris,
Gemmiſque Eois inſigni vincta coronâ;
Quæ ſydus terræ, cœli regina vocatur,
Sæpiùs ex buxo fabri fecere § Mariam.
Et facient. Nec tu tibi ſemper, Corſe, colendæ
Auſus eris regem quemquam præferre Mariæ;
Vix ſuperûm quemquam. Laus tanta et gloria buxo!
At ſimul egreſſus ſylvis, formamque virilem
Buxeus accepit truncus; regemque probârunt

† Vide Hyeronymi Vidæ carmen, quod inſcribitur, SCACCHIA, LUDUS; *The Game of* CHESS.

§ Simulachra ſunt quamplurima B. M. V. de ligno facta, ſed regales auratæſque veſtes induta. Illud verò in urbe Laureto (LORETTO) ita ornatum eſt et oneratum gemmis et margaritis pretioſiſſimis, ut regis Perſarum opes una hæc lignea virgo æquare videatur.

Dî patrii, atque piæ ſuffragia libera plebis;
Marmoreas ædes, ac tanto principe dignas,
Et ſceptrum et ſolium (poſtquam hæc fabricaverit idem
Alcimedon, et, quâ rex eſt fabricatus, eâdem
Materiâ) læti donabimus. Ipſe ſedebit
Purpuream indutus pallam; ſed tempora cinget
Aut edera aut laurus, doctorum præmia vatum,
Et veterum heroum, frugique aptiſſima regi.
Quem niſi perjuri cives, niſi fulminis ictus,
Aut ſubitæ tulerint flammæ, decor integer illi,
Gloriaque, et ſolidæ ſtabunt per ſecula vires.
Jamque viri pietate graves, queis publica cordi
Commoda ſunt, proceres centum patreſque elegantur.
His populi credenda ſalus; his templa Deorum:
Hos penes arbitrium ſit belli et pacis: iniquos
Hi pellant * Ligurum ſocios: reſponſa ſuperbis
Hi dent legatis; dent nobis jura: miniſtros
Hos, plebi fidos, hos ſolos noverit aula;
Hoſce magiſtratus urbes; hos caſtra tribunos.
Vos, tamen in medium quoties, procereſque patreſque,
Conſulitis; felix vobis rex buxeus adſit:
Præſide quo rerum, quo fiant omnia coram.
† Munera ſic Veneti, quibus et prudentia ſumma
Et ſtabile imperium eſt, implent ſua. Ligneus illis
Rector, vel ſimilis ligno: gravitate verendus

* *Genoeſe.* † Apud Venetos auctoritas omnis eſt penes Senatum.

Qui tamen auguſtâ regales poſſidet arces:
Hunc fovet et Tethys, hunc et nova nupta quotannis
Æquoris Adriaci ditat dotalibus undis.
Qui, cùm dedidicit ſermone et viribus uti
Conſiliiſque ſuis, malè nil, nil fecit ineptè.
Nil ſibi libertas metuit: parvique Penates
En, * Vaticani contemnunt numinis iram.
At, nullius egens ultoris, buxeus ille
Semper, ut officium faciat, ſpectetur inermis.
Atque armata manus procul hinc, procul abſit ab aulâ;
Si Ligur omnis abeſt. Quiſquis peditumque catervis
Et turmis equitum ſtat cinctus, et ipſe, coruſcans
Telum, bella tonat, cùm non metus ullus ab hoſte:
Is ſperat terrere ſuos, avidamque rapinam
Cogitat. A nobis Dî talem avertite regem!
§ Una quidem domino Corſorum, milite major
Omni, Naïadum lectiſſima nympha miniſtret:
Sedulitas cui ſit, cui ſit pietaſque fideſque;
Mundaque cui noſtri ſit ſemper cura Quirini:
Ut neque regales cultus, neque pulvere mites
Fœdentur vultus; capiti neque ſtamina nectat,
Improba ſub mento vel texat aranea telam.

* Paulus V. Venetos excommunicavit anno 1605 Leonardo Donato Duce. Veneti Vaticanum fulmen irriſerunt, id brutum fulmen appellantes, et ſacra peragi jufſerunt more ſolito. Papa tandem eos abſolvere, et, quod arroganter contra Rempublicam decreverat, cum dedecore et ignominiâ tollere coactus eſt.

§ Omnia ſunt metuenda a regni præſide ſive regis vicario, quiſquis ille erit, cujus dominatio ut magis eſt ignominioſa, quam ipſius regis, ita quidem ſemper eſt ſuperbior, immanior, crudelior: Verùm ſub rege pio ſeu ligneo immaniſſima, et crudeliſſima, teſte Coſcia, imperante Benedicto XIII.

Ullane erit pellex, regina vel aptior ulla
Huic operi, aut tali Cyrnæâ hâc Naiade regi?
Et me dum memorant, (et in hôc ſi glorior, æquum eſt;
Uni debetur cui regum ligneus ordo)
Te quoque, nympha, canant Muſæ; ſtudiumque, tuumque
(Seu Pholoe, ſeu Phyllis, ames ſeu Niſa vocari)
Annales noſtri celebrent per ſecula nomen.
Jamque duci, cives, vatique ignoſcite veſtro;
Si vos, dum vario conor ſermone placere,
Uſque eadem moneo. Nam fabula ſeu ſit anilis,
Sive meus ſermo; aut faciles narrare Camœnæ
Quicquid ament, mihi ſeſe ultrò rex ligneus offert;
Libertaſque adſtat ſacri ſub imagine regis.
Et certè ſacer eſt hic, quem venientia ſecla,
Dum facta, et vitam laudant, moreſque pudicos,
Delapſum cœlo credent. Id ſuadeat ipſa
Et res, et mite imperium. Quin novimus, et qui
Informes trunci, nullâque ex parte figuram
Induti humanam, licuit ſi nomina regum
Sumere, vel placidi munus Jovis eſſe putantur:
Eſſe Jovis, docuit comis ſapientia Phædri.
* Ranarum proceres veniunt ad limina cœli
Orantes, Nobis rex ſit dimiſſus ab alto;
Qui loca ranarum nôrit, qui ſtagna lacuſque
Imperio regere, et populi compeſcere mores.
Si rex eſt apibus, gauderque oſtendere parva

* Vide Phædri fabulam de *Ranis regem poſtulantibus.*

Sceptrige-

Sceptrigerum Monaœda ſuum; ſibi poſcere regem
Cur pudeat ranas? Generis quoque nobilis auctor
Sol fuit auricomus: ranæque animalia cantu
Cætera dulciſono vincunt, vireſque modoſque
Nominaque a nobis ſumit †† comœdia priſca,
Ranarumque choro Muſarum munere fungi,
Et populo plaudente, datur: § ſed et inclyta bello
Gens eſt; quod magni teſtatur carmen Homeri.
Dî quoque, qui ranis aderant. Ingentia verba
Riſerunt ſuperi, riſitque Dieſpiter ipſe,
Annuit hiſce tamen. Tignum dimittit Olympo,
Tignum immane, decus ranis regemque futurum.
Atra palus ſtrepitu, ſimul ac nova pondera ſenſit,
Et reſonat percuſſa, ſuas miratur et undas.
Horrendum virides regem ſtagnique tremiſcunt
Emoti faciem populi, curſumque pudendum
Cuncti præcipitant, gens totaque mergitur imo.
At fragor ut cecidit, ſua aquis et reddita forma eſt,
Statque immota palus, caput en * Phyſignathus effert,
(Ranarum ductor, præclari nominis hæres)
Et regem haud temerè explorat. Deinde evocat omnes,
Edocet et, qualis rex ſit, quâque arbore natus.
Fit fremitus: rident, contemnunt munera Divûm,

* Ranas e limo Nili formatas, et calore ſolis vitaliter animatas fuiſſe fingunt veteres.

†† Comœdia ſcilicet Ariſtophanis, cui nomen BATPAXOI (Ranæ) ubi poeta ranarum choros jocularitèr inſtaurat, quæ ſuo more cantitant Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοὰξ.

§ Vide Homeri Batrachomyomachiam.

* In Batrachomyomachiâ PHYSIGNATHUS dicitur rex ranarum.

Et

Et regi inſiliunt; mox et convicia funduht,
Et turpant, quà quiſque poteſt. Jamque advenit alter,
Ranarumque iterum memorat vireſque genuſque,
Ab Jove dum regem, ſed quem non ſpernere fas ſit,
Flagitat orator. Mittit pater optimus hydrum
Ingratis. Furit immanis, ſævitque tyrannus.
Antra, domos populat; pubem matreſque patreſque
Corripit, hos, illos; laniataque viſcera paſtus
Corripit hos alios, proceres, ignobile vulgus,
Legatoſque ipſos, habitant quicunque paludem.
Cunctos quippe ſibi natos, quibus imperat, uni
Dicit, et ad prædam cunctos ſibi deſtinat uni.
Nulla ſalus. Fruſtra properant ſeſe abdere limo
* Stagnicolæ. Fruſtra, rex ut ſibi ligneus adſit,
Nunc optant, orantque Jovem. Nam orantibus ille
Hæc reſponſa dedit; Cœleſti indigna favore,
Humanæ ſimilis, gens vana, et neſcia reges
Ferre bonos, diſcas jam ſævos ferre tyrannos.

* Verbum fortaſſe a Baptiſta Mantuano excogitatum.